Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hakemus vuoden 2027 valtion tutkimusrahoitusta varten

Päätös

Päätän, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue hakee Etelä-Suomen yhteistyöalueen tutkimustoimikunnalta 409 639 euroa rahoitusta vuodelle 2027 liitteenä olevalla hakemuksella, johon sisältyy kolme itsenäistä tutkimusta. Kaikissa tutkimuksissa hakija on virka- tai työsuhteessa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueeseen, ja kaikki tutkimukset tukevat Länsi-Uudenmaan strategisia tavoitteita.

Selostus

Valtion tutkimusrahoituksen (VTR) tarkoituksena on edistää väestön terveyttä ja hyvinvointia tukemalla korkeatasoista ja vaikuttavaa terveyden tutkimusta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmässä. Tavoitteena on parantaa terveydenhuollon vaikuttavuutta ja laatua sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta. Lisäksi VTR pyrkii tuottamaan uutta tietoa terveydestä, terveydenhuollosta ja palvelujärjestelmästä sekä varmistamaan tämän tiedon levittämisen ja hyödyntämisen terveydenhuollossa ja laajemmin yhteiskunnassa.

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) määrittelee terveyden tutkimuksen osalta tutkimuksen painoalueet ja tavoitteet nelivuotiskausittain ja myöntää tutkimusrahoitusta yhteistyöalueiden tutkimustoimikunnille (terveydenhuoltolaki 1326/2010 61 §).

Valtion tutkimusrahoituksen (VTR) hakuaika organisaatioille on voimassa 16.9.-13.10.2026. Etelä-Suomen yhteistyöalueella (EYTA) myönnettävistä rahoituksista päättää arviointiryhmä, joka on EYTA:n tutkimustoimikunnan asettama ja siihen kuuluu 13 dosenttijäsentä EYTA:n hakukelpoisista organisaatioista. EYTAn tutkimustoimikunta tekee päätöksen valtion tutkimusrahoituksen osoittamisesta tutkimushankkeille yhteistyöalueella organisaatioiden hakemusten perusteella.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on perustamisestaan lähtien pyrkinyt vahvistamaan perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon ja pelastustoimen tutkimusperustaa. Tavoitteen saavuttamisessa valtion tutkimusrahoitus (VTR) on olennaisessa asemassa, sillä tutkimusta tehdään LUVN:issa lähes kokonaan ulkoisen rahoituksen turvin.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tavoite on lisätä yliopistotasoisen tutkimuksen määrää, sillä kliinikkotutkijat osaavat arvioida tieteellistä kirjallisuutta ja hyödyntää sitä myös omassa työssään. Lisäksi tutkittu tieto ohjaa myös toiminnan kehittämistä vaikuttavampaan suuntaan.

Tutkimuksen painopisteet Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella myötäilevät hyvinvointialueen valtuustokauden strategiaa. Keskeisinä tavoitteina vuosille 2026-2029 ovat asukkaiden luottamuksen vahvistaminen hyvinvointialueen palveluihin ja palvelujen rohkea uudistaminen.

Näitä tavoitteita tukevat kuusi muutoslupaustamme ovat:
1. Lisää ensisijaisia palveluja lapsille ja nuorille
2. Jokaiselle omalääkäri
3. Turvallisempaa elämää kotona
4. Asiakaslähtöisemmät ja sujuvammat asiakaspolut
5. Hyvinvointialue teknologian hyödyntämisen edelläkävijäksi ja
6. Kriittiset palvelut toimiviksi kaikissa olosuhteissa.

Organisaatiomme tutkijat lähettivät yhteensä neljä tutkimussuunnitelmaa, joista kolme sisällytämme VTR-hakemukseen. Nämä hakemukset noudattavat YTA:n määrittelemää euromääräistä ylärajaa ja ajallista kestoa ja kohdistuvat 100 %:sti STM:n määrittelemille painoalueille 1-4 (ks. yst. liitteet). Yksi hakemus hylättiin, koska se ei läpäissyt LUVN:in sisäistä laatutarkastusta. Rahoitusta haetaan yhteensä 409 639 €.

Yhteenveto hakemuksista Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen muutoslupausten mukaisessa järjestyksessä:

1. **Perusterveydenhuollon vastaanottotoiminnan järjestäminen ammatinharjoittajiin perustuvan omalääkärimallin avulla**

Eri puolilla Suomea otetaan eri tahdissa käyttöön erilaisia omalääkärimalleja, joiden eroista ei ole olemassa tutkimustietoa. Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää, millaisia vaikutuksia LUVN:in ammatinharjoittajaomalääkärimallilla on työn organisointiin, hoidon jatkuvuuteen ja saatavuuteen, kustannuksiin sekä pitkäaikaisesti sairaiden potilaiden hoidon laatuun. Tutkimuksessa vertaillaan keskenään LUVN:in ammatinharjoittajaomalääkärimallia, LUVN:issa käytettävää tiimimallia ja tavanomaisia lääkärinvastaanottoja. Pitkäaikaisten sairauksien hoidon laatua arvioidaan kolmen keskeisen kansantaudin osalta (verenpainetauti, sepelvaltimotauti ja tyypin 2 diabetes), koska näille on olemassa selkeät laatukriteerit. Tutkimus tuottaa olennaista tietoa perusterveydenhuollon kehittämiseksi kustannusvaikuttavampaan suuntaan. Tutkimuksessa tehdään yhteistyötä Aalto-yliopiston kanssa, ja hankkeessa työskentelee kaksi LUVN:in väitöskirjatutkijaa. Rahoitusta haetaan kolmelle vuodelle yhteensä 175 104 €.

2. **Alaselkäkipupotilaiden palvelunkäytön profiilit ja niihin yhteydessä olevat tekijät – rekisteripohjainen kohorttitutkimus**

Alaselkäkipu on yksi yleisimpiä Suomen perusterveydenhuollossa kirjattuja diagnooseja, mutta hoidon onnistumiseen ja kustannuksiin liittyviä tekijöitä tunnetaan huonosti. Tutkimuksen tavoitteena on tunnistaa alaselkäkipupotilaiden pitkittäisiä palvelukäytön profiileja LUVN:in perusterveydenhuollossa ja kuvata profiileihin liittyvää palvelukäyttöä, kustannuksia ja sosioekonomisia tekijöitä. Rekisteritutkimuksen tutkimuskohortti muodostuu LUVN:issa vuonna 2024 alaselkäkivun takia

hoidetuista aikuisista (n=8772), ja palvelunkäyttöä tarkastellaan 12kk ennen ja 12kk jälkeen indeksitapahtuman. Kyseessä on LUVN:in työntekijän väitöskirjakokonaisuus, ja ohjaajat toimivat Helsingin ja Oulun yliopistoissa. Väitöskirjatutkijalla on paikka Helsingin yliopiston Akateemisessa terveyskeskuksessa. Rahoitusta haetaan kolmelle vuodelle yhteensä 68 682 €.

3. Haavan hoidon kustannusvaikuttavuuden parantaminen perusterveydenhuollossa

Kroonisten haavojen hoito on haastavaa ja kallista, hoitokäytännöt vaihtelevia ja hajanaisia. Tutkimuksen tavoitteena on arvioida perusterveydenhuollon haavapotilaiden hoitoketjujen toimivuutta, moniammatillisen työn vaikuttavuutta sekä yhteisvastaanottomallin hoitotuloksia ja kustannuksia. Haavahoidon nykytilaa ja hoitopolkujen toimivuutta selvitetään lääkäreiden ja hoitajien kyselyillä LUVN:in lisäksi Helsingissä, Vantaa-Keravalla, Keski-Uudellamaalla ja Varhassa. Moniammatillisen yhteisvastaanottomallin vaikutuksia potilaiden elämänlaatuun ja potilaskokemukseen tutkitaan potilaskyselyllä ja vaikutuksia henkilökunnan työnsujuvuuteen LUVN:in hoitohenkilökunnan kyselyllä. Kolmannessa osatutkimuksessa arvioidaan toimintamallin vaikutuksia haavojen paranemisaikaan, hoitokäyntien määrään ja hoitokustannuksiin 11/2025 ja 11/2026 välisenä aikana LUVN:in rekisteriaineistossa. Tutkimus muodostaa yhden LUVN:in lääkärin väitöskirjan. Rahoitusta haetaan kolmelle vuodelle yhteensä 165 853 €.

Toimivalta

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 91 § kohdan 18 mukaan hyvinvointialuejohtaja päättää hakea hyvinvointialueen puolesta valtionosuudet ja avustukset sekä niihin verrattavat etuudet siltä osin, kuin hyvinvointialuejohtaja ei ole delegoinut toimivaltaa toimintaohjeilla.

Svahn Sanna

Hyvinvointialuejohtaja

Valmistelija / lisätiedot:
Kosola Silja

etunimi.sukunimi@luvn.fi

Liitteet

1 Muutoksenhakukielto (hyvinvointialuelaki 141 §)
2 Liite-2_lista-hanke-ehdotuksista-vtr-2027

Tiedoksi

Tämä päätös on julkaistu yleisessä tietoverkossa.